

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Technische Informatica van de Hogeschool Dirksen B.V.

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool Dirksen B.V.
29 december 2017	Naam opleiding	:	hbo-bachelor Technische Informatica (240 EC)
onderwerp	Datum aanvraag	:	1 mei 2017
Besluit	Graad opleiding	:	Bachelor of Science
accreditatie hbo-bachelor	Variant opleiding	:	deeltijd
Technische Informatica en	Afstudeerrichtingen	:	ICT-Telecommunicatie, Industriële automatisering
associate-degreeprogramma's	Bijkomend	:	Associate-degreeprogramma's Industriële Automatisering (120 EC), ICT & Telecommunicatie (120 EC)
Industriële Automatisering en	Locatie opleiding	:	Arnhem
ICT & Telecommunicatie van de	Datum goedkeuren panel	:	3 april 2017
Hogeschool Dirksen B.V.	Datum locatiebezoek	:	27 maart 2017
(005721)	Datum visitatierapport	:	april 2017
uw kenmerk			
RJ/GdJ/20170425			
ons kenmerk			
NVAO/20173290/LL			

Aanvullende informatie

bijlagen
2 De NVAO heeft bij brief van 29 augustus 2017 de instelling aanvullende informatie gevraagd over de invulling en eindwerken van de Associate-degreeprogramma's en het functioneren van afgestudeerden in de praktijk. Daarnaast heeft de NVAO een herziening van het rapport opgevraagd vanwege enkele administratieve onvolkomenheden in het oorspronkelijke rapport. Bij brief 26 september 2017 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen. De NVAO heeft de aanvullende informatie in haar oordeelsvorming betrokken.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr. 36791).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: 'commissie').

Op 27 maart 2017 zijn de bacheloropleiding Technische Informatica en de Associate degrees (Ad's) ICT & Telecommunicatie en Industriële Automatisering van Hogeschool Dirksen gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is voldoende.

Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt standaard 1, de beoogde eindkwalificaties, als voldoende. De commissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet zijn uitgewerkt en voldoen aan de (inter)nationale eisen die aan een bacheloropleiding en Associate degrees op het gebied van technische informatica worden gesteld. De hogeschool heeft, op basis van de landelijke domeinbeschrijving Bachelor of ICT van de HBO-I stichting, haar eigen beroepsprofiel geformuleerd. Dit is afgestemd op de Dublin Descriptoren en de hbo-standaard. Het is de commissie daarbij opgevallen dat het technische karakter van de opleidingen zoals dat tot uitdrukking komt in de programma's en dat door studenten herkend wordt, minder expliciet naar voren komt in het profiel. De commissie waardeert de actieve betrokkenheid van de beroepenveldcommissie bij de opleiding. De relatie met het werkveld wordt bovendien versterkt doordat docenten en studenten daarin werkzaam zijn.

Programma

De standaarden inzake het programma worden beoordeeld met voldoende (standaard 3, 4 en 5) en goed (standaard 2). De commissie concludeert dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van de opleiding een adequate leeromgeving vormen waarbinnen studenten in staat gesteld worden de competenties te bereiken. De opleiding maakt geen onderscheid in werkvormen en didactische aanpak tussen bachelor- en Ad-studenten. De commissie betoogt dat dit een logische keuze is aangezien de opleidingen dezelfde doelgroep hebben, bestaande uit werkenden die actief zijn in het beroepenveld. De behoeften van Ad-studenten verschillen volgens de commissie niet van die van bachelorstudenten. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie, inhoud en vormgeving van de opleidingen een adequate leeromgeving vormen waarbinnen studenten in staat gesteld worden de competenties te bereiken. De commissie raadt de hogeschool aan op korte termijn de leerdoelen per module te relateren aan de competenties.

Het programma van de Ad's is gelijk aan de eerste twee jaar van het betreffende uitstrooprofiel van de bacheloropleiding. De Praktijkopdracht eigen werkomgeving (15 EC) waarmee het tweede jaar van de bacheloropleiding wordt afgerond, is het afstudeerwerk van de Ad's. Deze opdracht verschilt qua inhoud en begeleiding van de opdracht in het bachelorprogramma en sluit aan bij het profiel van Ad-studenten.

De programma's laten een nadrukkelijk technische focus zien. Dit is tijdens de visitatie door de studenten en alumni bevestigd en ook een belangrijke reden voor hen geweest om voor de hogeschool te kiezen. De opleidingen hebben een sterke relatie met de beroepspraktijk, welke tot uitdrukking komt in de opdrachten die studenten gedurende de opleidingen op de eigen werkplek uitvoeren. Daarnaast zijn zowel docenten als studenten werkzaam in de beroepspraktijk. De commissie vindt de aandacht voor onderzoeksvaardigheden in de huidige programma's beperkt. Zij ondersteunt het voornemen van de hogeschool om hier in de colleges en praktijkopdrachten meer aandacht aan te besteden.

Het didactisch concept wordt gekenmerkt als een combinatie van tweewekelijkse colleges en afstandsonderwijs. De commissie vindt de recent ingevoerde colleges een waardevolle

Pagina 3 van 7 aanvulling op het afstandsonderwijs. Daarmee wordt de betrokkenheid van studenten bij de opleiding en de studievoortgang vergroot. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. De instroom is beperkt, in januari 2017 is een groep van 15 studenten gestart.

Personeel

De commissie beoordeelt standaard 6, de kwalificaties en omvang van het personeel, als voldoende. De commissie oordeelt dat de opleidingen beschikken over een adequaat personeelsbeleid dat de realisatie van het programma mogelijk maakt. Er worden voldoende en competente docenten ingezet in die een directe binding hebben met de beroepspraktijk. Van nieuwe docenten, die betrokken zijn bij de colleges, wordt verwacht dat zij beschikken over een lesbevoegdheid of hierin training hebben gehad. De commissie raadt de hogeschool aan in haar zoektocht naar geschikte docenten zorgvuldigheid te betrachten en docenten pas aan te nemen als ze ook daadwerkelijk beschikken over een relevante bacheloropleiding. De commissie vindt het daarnaast belangrijk dat de hogeschool blijft streven naar het aantrekken van docenten met een masterdiploma.

Voorzieningen

De commissie beoordeelt de standaarden inzake het de voorzieningen met voldoende (standaard 7 en 8). De commissie constateert dat de opleiding beschikt over adequate voorzieningen voor de realisatie van het programma.

De commissie heeft kunnen constateren dat de huisvesting, materiële voorzieningen en informatievoorziening van de opleidingen voldoende zijn. De tweewekelijkse colleges vinden plaats op de locatie van Dirksen Opleidingen in Maarsse, Tilburg of Overbetuwe. Het studiemateriaal is duidelijk en degelijk. De tweewekelijkse colleges, de aanstelling van de hoofddocent en de koppeling van een coach aan een groep studenten maken meer contact tussen de hogeschool en de studenten mogelijk. De commissie verwacht dat dit de studievoortgang ten goede zal komen.

Kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt standaard 9, inzake periodieke evaluaties en toetsbare streefdoelen, als voldoende. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding een adequaat kwaliteitszorgplan heeft. Het kwaliteitshandboek van Dirksen Opleidingen vormt hiervoor de basis. Er wordt periodiek geëvalueerd aan de hand van toetsbare doelstellingen. De commissie stelt vast dat studenten, docenten en werkveld worden gehoord en betrokken bij de verbetering van de opleiding.

Toetsing

De commissie beoordeelt standaard 10, het systeem van toetsing, als voldoende. De commissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Wel is de commissie van mening dat de opleidingen meer variatie in toetsvormen kunnen toepassen en dat studenten in verslagen meer aandacht kunnen besteden aan reflectie op de te ontwikkelen competenties. De toetsing binnen de opleiding vindt op een valide en objectieve wijze plaats. De examencommissie heeft hierin een belangrijke rol. De informatievoorziening naar studenten toe is voldoende. De commissie stelt echter ook vast dat de examencommissie zich nog geen eigen beeld vormt van het eindniveau. Dit heeft de examencommissie belegd bij de examinatoren. Zij raadt de examencommissie dan ook aan zelf steekproefsgewijs het eindniveau te beoordelen.

Gerealiseerde eindkwalificaties

Pagina 4 van 7 De commissie beoordeelt standaard 11, gerealiseerde eindkwalificaties, als voldoende en stelt vast dat de beoogde eindkwalificaties behaald worden. De commissie heeft vastgesteld dat in de bacheloropleiding de beoogde eindkwalificaties c.q. competenties gerealiseerd worden. Dit wordt vastgesteld op basis van de afstudeeropdracht. Op het moment van de visitatie waren er nog geen Ad-afgestudeerden.

De opleidingen worden afgerond met een afstudeeropdracht waarbij de student moet aantonen dat hij de geformuleerde competenties beheerst. De afstudeeropdracht wordt uitgevoerd op de eigen werkplek. De commissie heeft in totaal zeven afstudeerwerken van de bacheloropleiding bestudeerd om zich een beeld te vormen van het eindniveau. Op basis daarvan concludeert de visitatiecommissie dat het eindniveau van de studenten van de opleiding voldoende is. Het technische en praktijkgerichte karakter van de opleiding is zichtbaar in de bestudeerde afstudeerwerken en de onderwerpen passen bij het vakgebied. De commissie verwacht dat de uitbreiding van de onderzoeksleerlijn de omvang, schrijfstijl en onderzoeksmethodologie van de afstudeerwerken ten goede zal komen.

Alle standaarden van het NVAO-kader zijn door het panel met voldoende of goed beoordeeld en op die grond geeft de commissie een positief advies inzake de accreditatie van de bacheloropleiding Technische Informatica en onderliggende Ad's van Hogeschool Dirksen.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder wat betreft toegang tot wetenschappelijke databases of bibliotheken, het streven om meer docenten met een masterdiploma aan te trekken en het versterken van de positie van de examencommissie.

Bestuurlijke afspraak

Aangaande de Associate-degreeprogramma's Industriële Automatisering en ICT & Telecommunicatie heeft de NVAO een afspraak gemaakt over de externe beoordeling van eindwerken. De opleiding stelt hiertoe een panel van onafhankelijke deskundigen samen. Het panel bestudeert de beschikbare eindwerken en spreekt een oordeel uit over standaard 11 van de uitgebreide opleidingsbeoordeling zoals beschreven in de Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland (2014). Deze beoordeling vindt plaats wanneer tien eindwerken beschikbaar zijn, doch uiterlijk binnen drie jaar. De instelling stuurt na uiterlijk drie jaar een rapportage over de opvolging van deze afspraak naar de NVAO. In geval de eindwerken als 'onvoldoende' beoordeeld worden, voegt de instelling een verbeterplan bij de aanvraag. De NVAO betreft dit plan bij haar besluit over de bestuurlijke afspraak.

Pagina 5 van 7 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO de directie van de Hogeschool Dirksen B.V. te Arnhem in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 6 november 2017 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft de directie geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Technische Informatica (240 EC; variant: deeltijd; Associate-degree programma's: Industriële Automatisering, ICT & Telecommunicatie; locatie: Arnhem) van de Hogeschool Dirksen B.V. te Arnhem. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: ICT-Telecommunicatie, Industriële automatisering. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 29 december 2017 en is van kracht tot en met 28 december 2023.

Den Haag, 29 december 2017

Namens het bestuur van de NVAO

Voor deze,

Mr. L.B. Kroes
Directeur Nederland

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel opleiding	Beoordeling door het panel Associate-degree-programma's
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende	Voldoende
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed	Goed
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende	Voldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende	Voldoende
	6. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoende	Voldoende
Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende	Voldoende
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende	Voldoende
Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende	Voldoende
Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende	Voldoende
Gerealiseerde eindkwalificaties	11. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende

Pagina 7 van 7 **Bijlage 2: Panelsamenstelling**

- Raoul van Aalst (voorzitter), treedt met regelmaat op als voorzitter van commissies en heeft een financiële managementfunctie bij TenneT;
- Gwan Kho (lid), consultant in de forefront van het vakgebied ICT;
- Rob van Unen (lid), zeer ervaren projectmanager in de ICT;
- Guus de Mari (lid), sinds januari 2017 programmamanager bij De Haagse Hogeschool voor opleidingen business and management;
- Daphne Janssen (student-lid), studeert Business Economics aan de Universiteit Utrecht.

Het panel werd ondersteund door Titia Busing, secretaris (gecertificeerd).